

Valtioneuvoston asetus

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia energiainvestointeja vuosina 2022–2026 koskevasta tuesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla:

1 §

Sovellettamisala

Tässä asetuksessa säädetään Suomen elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241, jäljempänä *elpymisasetus*, 18 artiklassa tarkoitetun elpymis- ja palautumissuunnitelman sekä valtion talousarvion mukaisen energiainfrastruktuuria, uuden energiateknologian käyttöönottoa, vähähiilisen vedyn tuotantoa ja varastointia, hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä sekä teollisuuden prosessien sähköistämistä ja vähähiilistämistä koskevia hankkeita koskevan tuen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä.

Lisäksi asetuksessa säädetään tuen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä Euroopan yhteistä etua koskeville tärkeille vetyhankkeille.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *ei merkittävää haittaa -periaatteella* elpymisasetuksen 2 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua ei merkittävää haittaa -periaatetta;

2) *hiilidioksidin talteenotolla* hiilidioksidin talteenottoa siten, että se ei vapaudu ilmakehään;

3) *hiilidioksidin hyödyntämisellä* hiilidioksidin käyttöä tuotteen tai polttoaineen valmistuksessa;

4) *hukkalämmöllä* teollisuus- tai sähköntuotantolaitoksissa tai palvelualalla sivutuotteena väistämättä syntyvää lämpöä, joka katoaa käyttämättömänä ilmaan tai veteen, jos sitä ei johdeta kaukolämmitys- tai jäähdytysjärjestelmään, jos on käytetty tai käytetään yhteistuotantoprosessia taikka jos yhteistuotanto ei ole mahdollista;

5) *hukkakylmällä* teollisuus- tai sähköntuotantolaitoksissa tai palvelualalla sivutuotteena väistämättä syntyvää kylmää, joka katoaa käyttämättömänä ilmaan tai veteen, jos sitä ei johdeta kaukolämmitys- tai jäähdytysjärjestelmään, jos on käytetty tai käytetään yhteistuotantoprosessia taikka jos yhteistuotanto ei ole mahdollista;

6) *uusiutuvalla energialla* uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain (1145/2020) 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettua uusiutuvaa energiaa;

7) *uusiutuvilla polttoaineilla* uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007), jäljempänä *jakeluvelvoitelaki*, 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja uusiutuvia polttoaineita;

8) *vähähiilisellä vedyllä* vetyä, joka on valmistettu vedestä sähköä hyödyntäen tai tuotantoprosessien sivutuotteena taikka muuta muusta kuin fossiilisesta aineesta valmistettua vetyä;

9) *biokaasulla* biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain (393/2013), jäljempänä *kestävyyslaki*, 4 §:n 8 kohdassa tarkoitettua biokaasua;

10) *vähähiilisellä kaasulla* vähähiilistä vetyä, biokaasua tai kestävyyslain 4 §:n 16 kohdassa tarkoitettuja kaasumaisia polttoaineita.

3 §

Valtionapuviranomainen

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää tuen myöntämisestä ja hoitaa muut siihen liittyvät tehtävät, jos hankkeen hyväksyttävät kustannukset ylittävät 5 000 000 euroa taikka hanke liittyy uuteen teknologiaan ja sen hyväksyttävät kustannukset ylittävät 1 000 000 euroa.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitettun tuen myöntämisestä päättää ja muut siihen liittyvät tehtävät hoitaa Innovaatiorahoituskeskus Business Finland (*Rahoituskeskus*). Rahoituskeskus päättää lisäksi tuen myöntämisestä Euroopan yhteistä etua koskeville tärkeille vetyhankkeille, jotka on ilmoitettu Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden hakumenettelyyn.

4 §

Tuen soveltuvuus Euroopan unionin sisämarkkinoille

Tuen myöntäminen edellyttää, että kulloinkin voimassa olevassa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 4 kohdan nojalla annetussa komission asetuksessa säädettyjä tuen myöntämisen edellytyksiä ja tukimuotoa koskevia erityisiä edellytyksiä noudatetaan.

Tuen myöntäminen edellyttää kuitenkin, että Euroopan komissio on hyväksynyt kyseisen yksittäisen tuen sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos:

1) tuki ylittää 1 momentissa tarkoitettussa asetuksessa säädetyn kyseistä tukimuotoa koskevan ilmoituskynnysarvon; tai

2) tuki ei muussa kuin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa kuulu 1 momentissa tarkoitettun asetuksen soveltamisalaan tai siinä säädetty tuen myöntämisen edellytykset tai tukimuotoa koskevat erityiset edellytykset eivät täyty.

Jos tukea myönnetään sellaiselle hankkeelle, johon kohdistuu useampi kuin yksi 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoituskynnysarvo, sovelletaan alhaisinta ilmoituskynnysarvoa.

Tuen myöntäminen Euroopan yhteistä etua koskeville tärkeille vetyhankkeille edellyttää, että komissio on hyväksynyt hankkeen sisämarkkinoille soveltuvaksi.

Tuki voidaan 2 ja 4 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää ehdollisena ennen Euroopan komission hyväksyntää.

5 §

Tuettavat hankkeet

Tukea voidaan myöntää Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisiin energiainvestointihankkeisiin ja energiainfrastruktuurihankkeisiin, jotka valmistuvat viimeistään 30 kesäkuuta 2026. Tukea voidaan myöntää ainoastaan hankkeille, jotka sijaitsevat Suomessa tai Suomen aluevesillä.

Energiainvestointihankkeen tulee kohdistua:

1) uuden energiateknologian käyttöönottoon;

2) vähähiilisen vedyn tuotantoon tai varastointiin taikka hiilidioksidin talteenottoon tai hyödyntämiseen; taikka

3) teollisuuden energiaprosessien suoraan sähköistämiseen tai vähähiilistämiseen.

Energiainfrastruktuurihankkeen tulee kohdistua:

1) sähkön siirtoon tai jakeluun taikka näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin, joilla liitetään uusiutuvaa energiaa kantaverkkoon tai otetaan uusia innovatiivisia teknologioita käyttöön jakeluverkossa;

2) hukkalämmön, hukkakylmän tai uusiutuvan energian hyödyntämiseen tai siirtoon kaukolämmitysjärjestelmiin taikka näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin; taikka

3) vähähiilisen kaasun siirtoon tai jakeluun taikka näihin liittyviin älykkäisiin ratkaisuihin.

Tukea voidaan myöntää myös sellaiselle hankkeelle, joka sisältää useita 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja hankemuotoja.

Tukea voidaan myöntää myös Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin vetyhankkeisiin, joiden tukemisen Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi.

6 §

Ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisuuden osoittaminen

Tuen hakijan on osoitettava, että hanke täyttää ei merkittävää haittaa -periaatteen vaatimukset.

Hanke ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa perustuen kaksivaiheiseen arviointiin teknisistä ohjeista ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti annetun komission tiedonannon (2021/C 58/01), jäljempänä *komission tekniset ohjeet*, mukaisesti eikä myöskään sisältää tämän pykälän 3 momentissa säädetyn poissulkemisluelettelon mukaisia toimintoja.

Tukea ei voida myöntää:

1) fossiilisiin polttoaineisiin liittyviin toimintoihin;

2) Euroopan unionin päästökauppajärjestelmän mukaisiin toimintoihin, joiden ennakoitua kasvihuonekaasupäästöt eivät merkittävästi alita asiaankuuluvia vertailuarvoja;

3) kaatopaikkoihin, jätteenpolttolaitoksiin ja mekaanisiin biologisiin käsittelylaitoksiin liittyviin toimintoihin; eikä

4) toimintoihin, joissa jätteen pitkäaikainen loppusijoitus voi aiheuttaa haittaa ympäristölle.

Sen estämättä mitä 3 momentin 1 kohdassa säädetään, tukea voidaan kuitenkin myöntää sellaiselle maakaasua käyttävälle toiminnolle, joka koskee sähkön tai lämmön tuotantoa tai siihen liittyvään maakaasun siirto- ja jakeluinfrastruktuuriin liittyvään toimintoon. Tuen myöntäminen edellyttää tällöin myös, että kyseiset toiminnot täyttävät komission teknisten ohjeiden liitteessä III esitetyt erityisehdot.

Sen estämättä mitä 3 momentin 2 kohdassa säädetään, tukea voidaan myöntää mainitussa kohdassa tarkoitettulle toiminnolle, jolla saavutettavat ennakoitua kasvihuonekaasupäästöt eivät merkittävästi alita asianomaisia vertailuarvoja, jos tuen hakija antaa hyväksyttävän selvityksen syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista.

Sen estämättä mitä 3 momentin 3 kohdassa säädetään, tukea voidaan kuitenkin myöntää yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamatonta vaarallista jätettä käsitteleviin jätteenpolttolaitoksiin liittyviin toimintoihin ja olemassa oleviin jätteenpolttolaitoksiin liittyviin toimintoihin. Kyseisten toimintojen tarkoituksena tulee olla energiatehokkuuden lisääminen, jätekaasujen talteenotto varastointia tai käyttöä varten taikka materiaalien talteenotto jätteenpolttolaitoksen tuhkasta. Tuen myöntäminen edellyttää tällöin myös, että kyseiset toiminnot eivät lisää laitoksen jätteenkäsittelykapasiteettia tai pidennä sen käyttöikää. Tuenhakijan on osoitettava edellä mainittujen edellytysten täyttyminen laitostasolla.

Lisäksi tukea voidaan myöntää toimintoihin olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos kyseisillä toiminnoilla lisätään laitoksen energiatehokkuutta tai asennetaan jälkikäteen kierrätysjärjestelmä eroteltujen jätteiden kierrätykseen biojätteen kompostoimiseksi

tai anaerobiseksi mädätykseksi. Tuen myöntäminen edellyttää tällöin lisäksi, että kyseiset toiminnot eivät lisää laitoksen jätteenkäsittelykapasiteettia tai pidennä sen käyttöikää. Tuenhakijan on osoitettava edellä mainittujen edellytysten täyttyminen laitostasolla.

Tuen hakijan on noudatettava hankkeessa Suomen ja Euroopan unionin ympäristölainsäädäntöä.

7 §

Tuen myöntämisen yleiset ja erityiset edellytykset

Tukea voidaan myöntää, jos:

- 1) hanketta tai hankkeeseen sisältyvää uutta teknologiaa ei toteutettaisi ilman tukea; ja
- 2) hankkeessa ei ole ennen tuen hakemista tehty sellaista sitovaa investointipäätöstä, päälaitetilausta tai päätöstä rakentamistyön aloittamisesta tai muuta sitoumusta, jonka jälkeen hankkeen peruuttaminen ei enää ilman merkittävää taloudellista menetystä ole mahdollista.

Tukea voidaan kuitenkin myöntää hankkeeseen sisältyvän uuden teknologian toteuttamiseen, sen sisältämälle energiatehokkuustoimenpiteelle tai muutoin rajatusti, jos kyseessä olevaa rajatua osuutta hankkeesta ei ole käynnistetty 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, vaikka hanke on muutoin käynnistetty.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja rahoittaa hankkeesta vähintään 25 prosenttia sellaisella rahoituksella, johon ei liity julkista tukea. Tätä ei kuitenkaan sovelleta kunnan tai sen pääosin omistaman yhteisön hankkeeseen siltä osin kuin kyse on kunnan myöntämästä rahoituksesta.

Lisäksi tuen myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) kyse ei ole sellaisesta energiatehokkuustoimenpiteestä, jonka tarkoituksena on ainoastaan varmistaa, että tuen saaja noudattaa hyväksytyjä Euroopan unionin säädöksiä;
- 2) uusiutuvien polttoaineiden tuotantoa tai käyttöä koskevassa energiainvestointihankkeessa tarkoituksena on tuottaa kestävyyslain nojalla kestävyyskriteerien mukaisiksi osoitettuja uusiutuvia polttoaineita;
- 3) biopolttoaineiden tai biokaasun tuotantoa tai käyttöä koskevassa energiainvestointihankkeessa ei käytetä raaka-aineena jakeluvelvoitelain 2 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitettuja ravinto- ja rehukasveja;
- 4) sähkön tai lämmitysenergian taikka jäähdytysenergian tuotantoa biomassapolttoaineista koskevassa energiainvestointihankkeessa:
 - a) tarkoituksena on käyttää kestävyyslain nojalla kestävyyskriteerien mukaisiksi osoitettuja biomassapolttoaineita; sekä
 - b) laitoksen elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasupäästöt ovat vähintään 80 prosenttia pienemmät kuin korvaavan fossiilisen polttoaineen kasvihuonekaasupäästöt;
- 5) tehokasta kaukolämmitystä tai -jäähdytystä koskevassa hankkeessa:
 - a) hankkeen tulee koskea hukkalämpöä tai hukkakylmää;
 - b) hankkeella tulee saavuttaa elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöt, jotka ovat alle 100 grammaa hiilidioksidiekvivalenttia kilowattituntia kohden; taikka
 - c) hankkeen tulee olla kehittynyt pilottijärjestelmä tai sen tulee johtaa alhaisempiin lämpötilaolosuhteisiin kaukolämmitys- ja jäähdytysjärjestelmässä;
- 6) teollisuuden sähköistämistä koskevassa hankkeessa saavutetaan keskimäärin vähintään 30 prosentin vähennys suorissa ja epäsuorissa kasvihuonekaasupäästöissä verrattuna aikaisempiin päästöihin.

8 §

Tuen saaja

Tukea voidaan myöntää yritykselle, kunnalle ja muulle yhteisölle. Jos kyse on 5 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta hankkeesta, tukea voidaan myöntää ainoastaan kantaverkonhaltijalle tai jakeluverkonhaltijalle.

Tukea ei kuitenkaan myönnetä:

- 1) organisaatiolle, jonka toiminta rahoitetaan valtion talousarviosta;
- 2) valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988) tarkoitettuun taloushallinto-organisaatioon kuuluvalla virastolla, laitoksella tai muulla toimielimellä;
- 3) sellaiselle perustamishankkeen toteuttajalle, joka saa perustamishankkeeseen valtionosuutta;
- 4) asunto-osakeyhtiölle, asuinkiinteistölle tai maatilalle, taikka niiden yhteyteen toteutettavalle hankkeelle, lukuun ottamatta sellaista maatilalan yhteydessä toteutettavaa hanketta, jossa tuotettava energia käytetään maatalouden tuotantotoiminnan ulkopuolella;
- 5) Euroopan unionin valtiontukisääntelyssä tarkoitettulle vaikeuksissa olevalle yritykselle;
- 6) yhteisölle, joka on joutunut ulosottotoimenpiteen kohteeksi, selvitystilaan, konkurssiin tai yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun saneerausmenettelyyn taikka ei ole noudattanut eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettua tuen takaisinperintäpäätöstä.

9 §

Tuen enimmäismäärä

Hankekohtaisen harkinnan perusteella myönnettävän tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista voi olla 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa energiainvestointihankkeessa ja 5 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa energiainfrastruktuurihankkeessa enintään 45 prosenttia. Jos kyse on energiatehokkuustoimenpiteestä, tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista on kuitenkin enintään 30 prosenttia. Jos kyse on 5 §:n 3 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettusta energiainfrastruktuurihankkeesta, tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista on enintään 50 prosenttia.

Jos kyse on 5 §:n 5 momentissa tarkoitettusta vetyhankkeesta, Rahoituskeskus määrittää tuen määrän tapauskohtaisesti.

10 §

Tuen hakeminen ja tukihakemus

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää tuen hakukierroksista ja niiden määräajoista.

Tukihakemus toimitetaan Rahoituskeskukselle.

Tuen hakijan on esitettävä asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot.

Tukihakemuksesta ja sen liitteistä tulee ilmetä ainakin seuraavat tiedot:

- 1) hakijan virallinen nimi, osoite, sähköpostiosoite, yritys- ja yhteisötunnus sekä yrityksen koko;
- 2) hankkeen ensisijainen 5 §:ssä tarkoitettu kohde;
- 3) kuvaus hankkeesta sekä sen toteuttamissuunnitelma ja -aikataulu;
- 4) arvio hankkeen energiataloudellisista vaikutuksista, kasvihuonekaasupäästövaikutuksista ja muista merkityksellisistä ympäristövaikutuksista sekä työllisyysvaikutuksista ja muista vaikutuksista;
- 5) hankkeen eritelty kustannusarvio;
- 6) hankkeen rahoitus suunnitelma;
- 7) vähimmäistukimäärä, joka arvioidaan tarvittavan hankkeen käynnistämiseen, ja tätä koskevat perustelut;
- 8) hankkeen kannattavuuslaskelma ilman tukea ja tuki mukaan laskien;
- 9) selvitys hankkeeseen haetuista ja myönnettyistä muista julkisista tuista;

10) selvitys 6 §:ssä säädetyn mukaisesti siitä, että ei merkittävää haittaa –periaate toteutuu hankkeessa.

Jos kyseessä on uutta teknologiaa hyödyntävä hanke, hakemuksessa ja sen liitteissä tulee selvittää teknologian uutuusarvo ja riskit sekä siihen liittyvät hyödyntämismahdollisuudet ja siitä aiheutuvat lisäkustannukset vastaavaa tavanomaista teknologiaa hyödyntävään hankkeeseen verrattuna.

Jos kyseessä on Euroopan yhteistä etua koskeva tärkeä vetyhanke, hakemuksen tulee sisältää 3 ja 4 momentissa säädetyn lisäksi kyseisessä menettelyssä edellytetyt tiedot.

Jos kyseessä on hanke, joka sisältää useita 5 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja hankemuotoja, tulee hakemuksessa ja sen liitteissä eritellä kustannukset eri hankemuodoille.

11 §

Tukihakemusten vertailussa sovellettavat perusteet

Valtionapuviranomainen päättää tuen myöntämisestä vertailemalla hankemuotokohtaisesti vaikuttavuutta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Erityisesti arvioidaan hankkeiden energia- ja päästövaikutuksia, kustannustehokkuutta, toteutettavuutta, hankkeisiin sisältyvän teknologian uutuusarvoa, teknologian tai hankkeen monistettavuutta sekä hankkeiden muita vaikutuksia.

12 §

Energiainvestointihankkeen hyväksyttävät kustannukset

Energiainvestointihankkeessa voidaan hyväksyä kohtuulliset:

- 1) koneiden ja laitteiden hankinnasta ja asennuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 2) rakennusten kustannukset;
- 3) rakennusteknisistä töistä, rakennustöiden valvonnasta, verkonhaltijan veloittamasta sähkön tai vähähiilisen kaasun tuotantoon kohdistuvasta liittymismaksusta ja rakennettavan kaukolämpölaitoksen kaukolämpöverkkoon liittämiseksi tarvittavan runkoputken rakentamisesta aiheutuvat kustannukset;
- 4) välittömästi investointiin liittyvien maa-alueiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä kymmentä prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista sekä raivaus- ja maanrakennustöistä aiheutuvat kustannukset;
- 5) valmistelu- ja suunnittelukustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä 20:tä prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista;
- 6) investoinnin kohteena olleen omaisuuden käyttöönotosta ja käyttöönoton edellyttämästä käyttöhenkilökunnan koulutuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 7) investoinnin seurannasta aiheutuvat kustannukset enintään vuoden ajalta investoinnin kohteena olleen omaisuuden käyttöönotosta, jos se on perusteltua hankkeeseen liittyvien erityispiirteiden vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

Energiainvestointihankkeen hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole tuen saajan maksamat:

- 1) palkat;
- 2) yleiskustannukset;
- 3) edustusmenot;
- 4) korot ja muut rahoituskustannukset;
- 5) muut kuin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettut liittymismaksut;
- 6) valtion maksuperustelakiin (150/1992) perustuvat maksut;
- 7) kustannusvaraukset;
- 8) tuen saajan matkakustannukset;
- 9) tuen saajan osana tavaroiden tai palvelujen hankintahintaa maksamat arvonlisäverot.

Kustannukset voidaan kuitenkin hyväksyä arvonlisäverot sisältävien hankintahintojen mukaisina, jos rahoituksen saaja ei ole arvonlisäverovelvollinen. Kustannukset voidaan hyväksyä arvonlisäverot sisältävien hankintahintojen mukaisina myös, jos ne liittyvät arvonlisäverottomaan toimintaan ja tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä arvonlisävero jää tuen saajan lopulliseksi kustannukseksi.

Jos hankittava käyttöomaisuus hankitaan leasingilla, osamaksulla tai vastaavalla tavalla taikka hanke toteutetaan energiatehokkuutta koskevan sopimuksen avulla, menoina voidaan hyväksyä enintään hankinnan ostohintaa vastaavat kustannukset, mutta ei hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus-, huolto- eikä muita vastaavia kustannuksia.

Tuen saajaan etuyhteydessä olevalta taholta tehtyjen hankintojen kustannukset voidaan hyväksyä vain siltä osin kuin tuen saaja osoittaa kustannusten vastaavan omakustannehintaa. Liiketoimen osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa taikka kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta liiketoimen molemmissa osapuolissa.

13 §

Energiainfrastruktuurihankkeen hyväksyttävät kustannukset

Energiainfrastruktuurihankkeessa voidaan hyväksyä kohtuulliset:

- 1) siirto- ja jakeluverkkoon ja kaukolämmitysjärjestelmään kuuluvien komponenttien, koneiden, laitteiden ja tietojärjestelmien hankinnasta ja asennuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 2) rakennusten kustannukset;
- 3) rakennusteknisistä töistä ja rakennustöiden valvonnasta aiheutuvat kustannukset;
- 4) välittömästi investointiin liittyvien maa-alueiden tai niiden käyttöoikeuden hankinnasta aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä kymmentä prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista sekä raivaus- ja maanrakennustöistä aiheutuvat kustannukset;
- 5) valmistelu- ja suunnittelukustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä 20:tä prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista;
- 6) investoinnin kohteena olleen omaisuuden käyttöönotosta ja käyttöönoton edellyttämästä käyttöhenkilökunnan koulutuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 7) investoinnin seurannasta aiheutuvat kustannukset enintään vuoden ajalta investoinnin kohteena olleen omaisuuden käyttöönotosta, jos se on perusteltua hankkeeseen liittyvien erityispiirteiden vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

Energiainfrastruktuurihankkeen hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole tuen saajan maksamat:

- 1) palkat;
- 2) yleiskustannukset;
- 3) edustusmenot;
- 4) korot ja muut rahoituskustannukset;
- 5) valtion maksuperustelakiin perustuvat maksut;
- 6) kustannusvaraukset;
- 7) tuen saajan matkakustannukset
- 8) tuen saajan osana tavaroiden tai palvelujen hankintahintaa maksamat arvonlisäverot.

Kustannukset voidaan kuitenkin hyväksyä arvonlisäverot sisältävien hankintahintojen mukaisina, jos rahoituksen saaja ei ole arvonlisäverovelvollinen. Kustannukset voidaan hyväksyä arvonlisäverot sisältävien hankintahintojen mukaisina myös, jos ne liittyvät arvonlisäverottomaan toimintaan ja tavaroiden tai palvelujen hankintaan sisältyvä arvonlisävero jää tuen saajan lopulliseksi kustannukseksi.

Jos hankittava käyttöomaisuus hankitaan leasingilla, osamaksulla tai vastaavalla tavalla, menoina voidaan hyväksyä enintään hankinnan ostohintaa vastaavat kustannukset, mutta ei hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus-, huolto- eikä muita vastaavia kustannuksia.

Tuen saajaan etuyhteydessä olevalta taholta tehtyjen hankintojen kustannukset voidaan hyväksyä vain siltä osin kuin tuen saaja osoittaa kustannusten vastaavan omakustannehintaa. Liiketoimen osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa taikka kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta liiketoimen molemmissa osapuolissa.

14 §

Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden vetyhankkeiden hyväksyttävät kustannukset

Rahoituskeskus määrittää 5 §:n 5 momentissa tarkoitetun vetyhankkeen hyväksyttävät kustannukset komission hyväksymien Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteiden mukaisesti.

15 §

Tukipäätöksen muuttaminen

Erityisestä syystä tuen myöntäjä voi hakemuksesta muuttaa tukipäätöksessä määriteltä tuen käyttötarkoitusta tai ehtoja.

16 §

Hakemus tuen maksatusta varten

Tuki maksetaan hakemuksesta jälkikäteen hankkeen edistymisen ja toteutuneiden, maksettujen kustannusten perusteella.

Hankkeeseen myönnetyn tuen voi hakea maksuun yhdessä tai useammassa erässä. Tuen saajan tulee jokaisen maksatushakemuksen yhteydessä esittää lausunto hankkeen edistymisestä sekä luotettava selvitys hankkeen siihen mennessä toteutuneista ja maksetuista kustannuksista. Tuen ensimmäisen erän maksatushakemuksessa tai haettaessa tuki maksuun yhdessä erässä tulee lisäksi esittää selvitys hankkeen kokonaisrahoituksesta. Hakemus viimeisen maksuerän maksamiseksi ja sen liitteenä lopputilitys tulee toimittaa tuen myöntäjälle neljän kuukauden kuluessa siitä, kun hankkeen tulee tukipäätöksen mukaan olla saatettu päätökseen. Viimeisen erän maksatushakemuksessa tulee antaa selvitys koko hankkeen toteutuneista kustannuksista. Erityisestä syystä tuen myöntäjä voi myöntää jatkoaikaa viimeisen erän maksatushakemuksen toimittamista varten, jos tätä koskeva hakemus toimitetaan ennen määräajan päättymistä.

Tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun tilintarkastajan tulee viimeisen erän maksatushakemuksen yhteydessä antaa raportti havainnoistaan, jotka koskevat hankkeelle tilitettyjä kustannuksia koko projektin kestoajalta. Jos tuen saaja on kunta, kuntayhtymä tai seurakunta, raportin antaa sen tilintarkastaja. Jos ostolaskujen lukumäärä hankkeessa on enintään viisi, tuen myöntäjä voi hyväksyä vaihtoehtona tilintarkastajan raportille, että hakija liittää tilitykseen kopion ostolaskuista ja maksutositteet, joista ilmenee, että laskut on maksettu.

17 §

Tuen maksaminen

Tuen ensimmäinen erä voidaan maksaa, kun tuen saaja on tehnyt sitovan päälaitetilauksen ja aloittanut rakentamisen sekä kustannuksista vähintään 20 prosenttia on maksettu.

Tuen viimeinen erä voidaan maksaa, kun hanke on valmistunut ja tuen kohteena oleva omaisuus on vakuutettu vahingon varalta sekä viimeisen erän maksatushakemus ja lopputilitys hyväksytty. Viimeisen maksuerän tulee olla vähintään 20 prosenttia myönnetystä tuesta. Viimeistä maksuerää koskevassa maksuspäätöksessä vahvistetaan tuen lopullinen määrä. Jos toteutuneet hyväksyttävät kustannukset ovat pienemmät kuin niiden tukipäätöksessä hyväksytty määrä, lopullisen tuen suuruus on tukiprosentin mukainen osuus toteutuneista hyväksyttävistä kustannuksista.

Tuen maksatus on keskeytettävä, jos tuen saaja ei ole noudattanut eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettua tuen takaisinperintäpäätöstä.

18 §

Omaisuuksien käyttö- ja luovutusrajoitus

Tuen kohteena ollutta omaisuutta tulee käyttää tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen viiden vuoden ajan tukipäätöksessä määrätystä ajankohdasta eikä omaisuutta saa mainittuna aikana luovuttaa toiselle eikä siirtää toisen omistukseen tai hallintaan. Omistusoikeuden saa kuitenkin siirtää määräaikaista rahoitusyhtiölle tai vastaavalle, jos omaisuuden käyttö- ja hallintaoikeus säilyvät tuen saajalla.

Erityisestä syystä tuen myöntäjä voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentissa säädetystä käyttö- ja luovutusrajoituksista.

19 §

Tuen saajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

Tuen saajan on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle viimeistään 30 kesäkuuta 2026 ilmoitus hankkeen valmistumisesta. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse toimittaa, jos tuen saaja on toimittanut 16 §:n 2 momentissa tarkoitetun hakemuksen viimeisen maksuerän maksamiseksi ennen edellä mainittua päivämäärää.

Tuen saajan on toimitettava tuen myöntäjälle selvitys hankkeen 10 §:n 4 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista vaikutuksista kahden vuoden kuluessa viimeisen tukierän maksamisesta.

Tuen saajan on ilmoitettava tuen myöntäjälle käyttö- tai luovutusrajoituksen noudattamiseen tai omaisuuden käyttöön tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta välittömästi tapahtuman jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä. Tuen myöntäjä voi erityisestä syystä tuen saajan hakemuksesta antaa ennakkotiedon siitä, edellyttääkö olosuhteiden muutos valtionavustuslaissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä ja onko mahdollista myöntää poikkeus 18 §:n 2 momentin nojalla. Ennakkotietoa koskevassa hakemuksessa tulee esittää asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittava selvitys, ja sitä voi hakea aikaisintaan kolme kuukautta ennen kuin olosuhteiden muutos on tarkoitus toteuttaa.

20 §

Tuen saajan kirjanpitovelvollisuus

Tuen saajan tulee pitää hankkeesta projektkirjanpitoa osana kirjanpitolain (1336/1997) mukaista kirjanpitoaan erillisellä kustannuspaikalla tai tilillä taikka muulla tavalla siten, että tuen käytön valvonta on vaikeudetta mahdollista.

21 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 16 päivänä joulukuuta 2021 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2026.

Helsingissä 16.12.2021

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Erityisasiantuntija Inkeri Lilleberg